

prof. dr hab. Jacek Chrobaczyński

O Mnie

historyk, profesor zwyczajny w Katedrze Historii Najnowszej, krakowskiego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej, członek Pracowni Dziejów i Kultury Mniejszości Narodowych i Etnicznych w IH UP, współpracownik Państwowego Muzeum Auschwitz – Birkenau, Instytutu Pamięci Narodowej, współorganizator Kongresu: *Polska – Rosja. Trudne sprawy. Trzy narracje: historia – literatura – film* (Kraków 5 – 7 października 2010) oraz II Kongresu Zagranicznych Badaczy Dziejów Polski (Kraków 2012).

Zajmowane stanowisko służbowe, Katedra:

profesor zwyczajny, p. 338, dyżury środa 8.00-10.00, 14.30-15.30

telefon służbowy na UP +48 12662-61-97

adres email: chrobaczynski@poczta.onet.pl

Powadzone zajęcia dydaktyczne: rok akademicki 2016/2017:

- **Historia III r. Historia Polski XX w. po 1945 r.**
- **Historia I (2) Warsztat badawczy historyka**
- **Podyplomowe: Historia najnowsza po 1918 roku**
- **Historia ustroju RP**
- **Historia doktryn politycznych**
- **Filologia polska I r. Historia Polski**
- **Seminarium doktoranckie**
- **Konsultacje doktoranckie**
- **Wykład ogólnouczelniany**

– **Zajęcia w ramach Studium Podyplomowego „Totalitaryzm – Nazizm – Holocaust” w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau**

Zainteresowania badawcze:

Prowadzi badania naukowe od III roku studiów (debiut naukowy) – najnowsza historia Polski ze szczególnym uwzględnieniem okresu drugiej wojny światowej i okupacji niemieckiej oraz sowieckiej, historia regionalna i lokalna, historia XX-wiecznego Krakowa, dzieje wojennego i konspiracyjnego szkolnictwa polskiego (1939 – 1945), postawy i zachowania społeczeństwa, codzienność i prywatność, stosunki polsko – żydowskie i holokaust, biografistyka, socjo- i psychohistoria, antropologia historyczna. Wypromował 30 absolwentów licencjatu, ponad 150 magistrów i 10 doktorów, uczestniczy w przewodach doktorskich, habilitacyjnych i profesorskich.

Najnowsze publikacje (za okres 2005 – 2016)

Książki:

Compiègne 1940. Klęska Francji w recepcji i postawach społeczeństwa polskiego – 17 ark. wyd., Wydawnictwo Naukowe UP, Kraków 2010. ISSN 0239-6025; ISBN 978-83-7271-616-3.

Historyk przed sądem. Kilka uwag o historii, prawie i moralności, Wydawnictwo Adam Marszałek – 15 ark. wyd., Toruń 2011. ISBN 978-83-7611-865-9.

Dramatyczny rok 1943. Postawy i zachowania społeczeństwa polskiego w rozstrzygającym roku II wojny światowej, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie i Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, 50 ark. Wyd.), Rzeszów-Kraków 2012 (ss. 647). ISBN 978-83-7629-361-5.

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historica XIV, nr 139. Tom poświęcony pamięci prof. Jerzego Gołębiowskiego, red. Jacek Chrobaczyński, współpraca Anna Paciorek, Kraków 2013.

Konteksty przełomu 1944-1945. Społeczeństwo wobec wojennych rozstrzygnięć. Postawy – zachowania – nastroje, Universitas, Kraków 2015 (ss. 681). ISBN 97883 – 2661 – 0.

Dwie klęski. Wrześniowy syndrom 1939 i klęska Francji 1940 w postawach, zachowaniach i nastrojach społeczeństwa polskiego. Próba retrospekcji i komparatystyki. Kontrowersje i dylematy, Universitas, Kraków 2015 (ss. 745). ISBN 97883-242-2687-0.

Artykuły:

Spóźnieni do Generała Andersa. Doświadczenia traumy pewnego pokolenia, [w:] *Polska – Europa – Świat XX wieku. Studia i szkice ofiarowane Profesorowi Włodzimierzowi Bonusiakowi w czterdziestolecie Jego pracy twórczej*, pod red. Wacława Wierzbieńca, Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2005, s. 112 – 122.

[rec:] Jan Wróbel, Robert Kostra, *Odnaleźć przeszłość. Historia od 1815 roku do współczesności*, [w:] Prace Komisji do oceny podręczników szkolnych. Polska Akademia Umiejętności, pod red. G. Chomickiego, T. III, 2005, s. 47 – 78.

W okresie drugiej wojny światowej i okupacji niemieckiej [w:] *Brzesko. Dzieje miasta i regionu*. Opr. Zbiorowe pod red. F. Kiryka i J. Lacha, Brzesko 2006 (s. 599 – 714),

Następstwa II wojny światowej. Fakty i mity. Perspektywa Polski, [w:] *Zakończenie wojny na Górnym Śląsku*, red. Zygmunt Woźniczka. Wydawnictwo Muzeum Śląskiego, Kraków 2006, s. 31-40.

J. Chrobaczyński, P. Trojański, *Cracow – the capital of the General Government. Functions of the city in the system of the German occupation and clandestine activity*, [w:] *Evropská velkoměsta za druhé světové války. Každodennost okupovaného velkoměsta*. Praha 1939-1945 v evropské srovnání, red. Olga Fejtová, Václav Ledvinka, Jiří Pešek, DOCUMENTA PRAGENCIA XXVI, Praha 2007, s. 57-70.

Kraków: Miasto i społeczeństwo w drugiej połowie XX wieku, [w:] *Lwów. Misto, suspilstwo, kultura*. Zbiornik naukowych prac, T. 6, Lwów 2007.

Kraków – „stolica” Generalgouvernement (1939 – 1945), [w:] *Kraków. Studia z dziejów miasta*. W 750 rocznicę lokacji. Pod red. Jerzego Rajmana, Kraków 2007.

Historia i polityka. Historyk wobec współczesności. Rzecz krótka i subiektywna o historii, historykach, polityce, ideologii i historycznej świadomości, jako ważnym doświadczeniu społecznym. „EPISTEME”. Czasopismo Naukowo-Kulturalne, Kraków 10/2010, T. II, s. 5 – 22.

Dzieci, młodzież i rodzina w systemie okupacji niemieckiej i sowieckiej, [w:] *Polska leży na Zachodzie. Studia z dziejów Polski i Europy studia dedykowane pani profesor Teresie Kulak*. Pod red. Wojciecha Wrzesińskiego, Marka Masnyka, Krzysztofa Kawalca, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2011 (s. 385-396).

Prof. zw. dr hab. Jerzy Gołębiowski (10 kwietnia 1943 – 3 listopada 2010). In memriam, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis”. Studia Historia X, nr 95, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków 2011 (s. 184-187).

Kraków galicyjski i dzisiejsza krakowska... „pogalicyjskość”, [w:] *Galicyjskie spotkania 2011*. Tom studiów pod redakcją prof. dr hab. Urszuli Jakubowskiej. Fundacja Dziedzictwo im. Chone Shmeruka, Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa 2012 (s. 281 – 301). ISBN 978-83-89943-86-6.

Jednostka w systemie stalinowskim. Próba spojrzenia, [w:] *Człowiek wobec totalitaryzmu. Od prostych recept do „ostatecznego rozwiązania”*, Redakcja Alicja Bartuś, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau, Fundacja Na Rzecz MDSM, Oświęcim 2012 (s. 55 – 80). ISBN 978-83-934748-8-2.

Tajna szkoła w okupowanym Krakowie 1939 – 1945, [w:] *Polskie Państwo Podziemne w okupowanym Krakowie*. Materiały z sesji naukowej odbytej 14 kwietnia 2012 roku, red. naukowy serii: prof. dr hab. Jan M. Małecki, Kraków 2013 (s.73 – 93). ISBN 978-83-89131-71-3.

Recenzja pracy *Środki masowego zakłamania. Gadzinówki w czasie stanu wojennego*, pod red. Sebastiana Ligarskiego, IPN Szczecin, „Dzieje Najnowsze” nr 2, 2013 (s. 279 – 282).

Historia – Polityka – Pamięć. Konteksty percepcji i zrozumienia, [w:] *Historia – Pamięć – Tożsamość*, Tom: 1. Historia i Edukacja, red. naukowa: Bożena Popiołek, Agnieszka Chłosta – Sikorska, Urszula Kicińska, Instytut Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Kraków 2013 (s. 59 – 81). ISBN 978-83-64275-06-7.

Henryk W. Żaliński, [w:] *Sztambuch Henryka W. Żalińskiego. Labuntur anni...*, red. Kazimierz Karolczak i Łukasz Tomasz Sroka, Warszawa 2013 (s. 95 – 97).

Nowa Huta. Od „fortecy socjalizmu” do „fortecy Solidarności”. Uwagi [w:] *Polska w XIX i XX wieku – społeczeństwo i gospodarka*. Księga jubileuszowa dedykowana Pani Profesor Reginie Renz. Redakcja Wiesław Caban, Mieczysław B. Markowski, Jadwiga Muszyńska, Marek Przeniośło, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2013, ISBN 978-83-7133-577-8 (s. 549 – 557).

Żyję. Wybór odpowiedzi na ankietę ks. prof. Konstantego Michalskiego z 1945 r., skierowaną do byłych więźniów politycznych z czasów okupacji niemieckiej. Recenzja: „Dzieje Najnowsze” 2014, nr 2 (s. 179-186).

Kobieta w systemie stalinowskiego totalitaryzmu 1944-1956. Perspektywa polska, [w:] *Kobiety wojny. Między zbrodnią a krzykiem o godność*. Red. naukowa Alicja Bartuś, Fundacja na Rzecz MDSM w Oświęcimiu, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau, Oświęcim 2014 (s. 33-65).

W latach okupacji niemieckiej (1939-1945), [w:] *Podegrodzie i gmina podegrodzka. Zarys dziejów* [współautor: Jakub Bulzak]. Pod red. Feliksa Kiryka, Kraków 2014 (s. 401-455). ISBN 978-83-60154-37-3.

Pamięć przeżytej wojny i okupacji jako strategia oraz kontekst wyboru postaw i zachowań społeczeństwa czasu przełomu (1944-1945), [w:] *Historia – Pamięć – Tożsamość w edukacji humanistycznej*. T. 3: Pamięć człowieka, pamięć miejsca, miejsca pamięci. Studia historyczno-antropologiczne. Red. naukowa: Bożena Popiołek, Agnieszka Chłosta-Sikorska, Agnieszka Słaby, Kraków 2015 (s. 95-106). ISBN 978-83-65148-36-0.

Czy Polacy zostali rzeczywiście zniewoleni przez komunistów po II wojnie światowej? Kilka uwag do problemu. [w:] *Skrwawione dusze. Prawda. Sprawiedliwość. Przebaczenie. Pojednanie*. Red. naukowa Alicja Bartuś, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau. Fundacja na rzecz MDSM, Oświęcim 2015 (ss. 53-82). ISBN 978-83-7704-104-8.

Nowa książka o hipisach. Bogusław Tracz, Hippiesi. Kudłacze. Chwasty. Hipisi w Polsce w latach 1967-1975, Instytut Pamięci Narodowej, Wydawnictwo Libron, Katowice-Kraków 2014 [w:] *Res Gestae*. Czasopismo Historyczne, 2015 (1), (ss. 309-330). ISSN 2450-4475.

Auschwitz and Katyn in political bondage. The Process of Shaping Memory in Communist Poland (współautor: Piotr Trojański), [w:] *Memory and Change in Europe. Eastern Perspectives. Studies in Contemporary European History*, Edited by Małgorzata Pakier and Joanna Wawrzyniak (ss. 246-263). Berghahn, New York-Oxford 2016 (ISBN 978-1-78238-929-3 <hardback> ISBN 978-1-78238-930-9 <ebook>).

Konferencje międzynarodowe:

Lwów i lwowskość w pamięci i świadomości PRL-owskiego Krakowa. Referat na Międzynarodowej Konferencji Naukowej: *Lwów: miasto – społeczeństwo – kultura* (Lwów 18 – 20 maja 2006 r.);

Europska Velkoměsta za druhé světové Války – referat (współautor Piotr Trojański) – Międzynarodowa Konferencja Naukowa – Praha 2007.

Galicyskie spotkania. Referat: *Kraków galicyjski i współczesna krakowska... „pogalicyskość”.* Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Galicyskie spotkania.* Organizator: Instytut Badań Literackich PAN Warszawa – 29 września 2011.

Auschwitz i Katyń. Konteksty pamięci. Referat (współautor dr Piotr Trojański), Uniwersytet Warszawski, międzynarodowa konferencja *Genealogie pamięci* – 23 listopada 2011.

Współorganizator i moderator: *narracja historia – II Kongres Międzynarodowy Polska – Rosja. Trzy narracje – historia, literatura, film* (4 – 7 października 2010)

Współorganizator i moderator panelu: *Codzienny i świąteczny rytm małego miasta w Polsce. Perspektywa ciągłości i zmiany* – II Światowy Kongres Badaczy Dziejów Polski (Kraków 12 – 15 września 2012 r.)

Związek Sowiecki w latach II wojny światowej. Perspektywa polska – referat wygłoszony na Międzynarodowej Konferencji poświęconej 900-dniom niemieckiej blokady Leningradu. Organizator: Centrum Kultury i Języka Rosyjskiego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie i Fundacja „Russkiy mir”. Kraków 28 lutego 2014.

Polska – Rosja. Długi ślad <krótkiego> XX wieku. IV Kongres. Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie 26-27 maja 2014 – moderator Sekcji III: *Czas terroru, czas wojny.*

PKWN versus powstanie warszawskie. Bilans w procesie legitymizacji władzy komunistycznej w Polsce 1944 r. – referat: Międzynarodowa konferencja: Powojnie. Interdyscyplinarne spojrzenie na dawne i nowe terytoria Polski po 1944 r. („Ends of War”) - Warszawa 18 – 20 listopada 2015. Organizatorzy: Centrum Studiów Polonoznawczych w Halle i Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie.

Konferencje krajowe:

Tajna szkoła w okupowanym Krakowie 1939-1945 – referat na konferencji naukowej Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa i Muzeum Historycznego m. Krakowa – sesja pt. *Polskie Państwo Podziemne w okupowanym Krakowie* – Kraków, 14 kwietnia 2012.

Historia – Polityka – Pamięć. Konteksty percepcji i zrozumienia – referat na konferencji naukowej (org. Instytut Historii i Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie: *Historia – Pamięć – Tożsamość w edukacji humanistycznej*, Kraków 5 – 6 grudnia 2012.

Kobiety wojny. V Ogólnopolska Konferencja Auschwitz i Holocaust na tle zbrodni ludobójstwa w XX wieku. Oświęcim 5-8 czerwca 2014 – referat *Kobiety stalinizmu*.

Problemy społeczeństwa polskiego 1939-1945. Postawy – zachowania – nastroje. Referat główny wygłoszony na konferencji: *II wojna światowa z perspektywy 75 lat*. Organizator: Muzeum Gross-Rosen, Rogoźnica 26 września 2014.

Pamięć przeżytej wojny i okupacji jako strategia oraz kontekst wyboru postaw i zachowań społeczeństwa czasu przełomu (1944-1945). Referat na konferencję: *Historia – Pamięć – Tożsamość. Pamięć człowieka, pamięć miejsca...* – Kraków 10 – 11 grudnia 2014 roku. Organizator: Instytut Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej.

Czy Polacy zostali rzeczywiście zniewoleni przez komunistów po II wojnie światowej?

Kilka uwag do problemu – referat na VI Ogólnopolską Konferencję: Auschwitz i Holocaust na tle zbrodni ludobójstwa w XX wieku. Od wyzwolenia do pojednania. Oświęcim 28 – 30 maja 2015. Organizatorzy: Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau, Międzynarodowy Dom Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu.

Wrzesień 1939. Konteksty historyczne oraz kontekst pamięci i postpamięci – Wykład inauguracyjny. Konferencja: *Między pomnikiem a człowiekiem – pamięć o Polskim Państwie Podziemnym*. Organizator: Muzeum Historyczne Miasta Krakowa – 11 września 2015 – ul. Pomorska 2.

Dlaczego PPR w okresie 1944-1948 zmonopolizowała władzę w Polsce, spacyfikowała państwo i zniewoliła społeczeństwo? – Referat na konferencję *Więcej niż partia* – organizator: Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach (15 – 16 października 2015 r.) – współautor: Edyta Chrobaczyńska-Plucińska.

Publicystyka:

Wojna – okupacja – Korczak, „KONSPEKT” nr 3/2012, (s. 43 – 47).

Szkoła, edukacja, nauczyciele i uczniowie w okupowanym Krakowie 1939-1945, „KONSPEKT” nr 1, 2013 (s. 110-114).

Uniwersytet III Wieku – Łapanów 28 maja 2014 – Wykład inauguracyjny: *Odzyskanie niepodległości w roku 1918. Spory – kontrowersje – sukcesy*.

Nowa Huta na tle dziejów PRL-u – referat (dyskusja). 4. czerwca 2014 – spotkanie w krakowskim Muzeum Nowej Huty – organizator: Muzeum Historyczne Miasta Krakowa.

PRL-owskie dekady. Dekada Władysława Gomułki (1956-1970). Wykład w Muzeum PRL (w organizacji), Nowa Huta, 9 marca 2015.

Marszałek Józef Piłsudski (1867-1935) – z perspektywy 80 lat. Wykład w Fundacji Judaica – Centrum Kultury Żydowskiej. Kraków 19 listopada 2015.

Recenzje wydawnicze:

Postęp i zacofanie w kulturze Europy Środkowej – materiały pokonferencyjne PAN oddział w Katowicach – wydawca PAN O/Katowice (2015).

Walczące miasto. Scenariusz i przewodnik po wystawie „Walczące miasto”. Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Kraków (2015).

PRL mieszka w nas. Recenzja wydawnicza scenariusza wystawy – Muzeum PRL (w organizacji), Nowa Huta (2015).

Kobieta i mężczyzna. Między prawem i codziennością – red. Bożena Popiołek, Agnieszka Chłosta-Sikorska, Marcin Gadocha (dla wyd. DiG, 2015).

Pamiętaj, pamiętamy, pamiętacie. Wspomnienia Żydów polskich od II RP do współczesności – rec. wydawnicza dla IPN Kraków – red. Michał Zajda (2014).

Ciało, seksualność, pornografia – kontekst historyczny (materiały z konferencji naukowej – red. Przemysław Jędrzejewski, Gabriel Szuster, 2014).

Jacek Paluch, *1 Pułk Strzelców Podhalańskich w bitwie pod Birczą 12 IX 1939* – artykuł do „Rocznika Sądeckiego” (2014).

Sosnowiec. Dzieje miasta i społeczeństwa – w monografia w przygotowaniu (2013, 2014).

Gabriel Szuster, *Słownik biograficzny więźniów KL Auschwitz-Birkenau z Gminy Krzeszowice* – monografia w przygotowaniu (2014).

Józefa Kobylińska, *Kasina Wielka – kraina mogił i krzyżów* (art. Do „Rocznika Sądeckiego” – 2014).

Wystawa stała w Muzeum PRL. Założenia scenariusza – Muzeum Historyczne m. Krakowa – Oddział w Nowej Hucie (Muzeum PRL w organizacji) – 2014.

Z archiwów II wojny światowej. Naród w niewoli – red. wyd. Filip Musiał (IPN Kraków) – zbiór tekstów naukowych – 2014.

Okupacja widziana z dworu wlonickiego. Stanisław Turnau, pamiętnik z wojny 1939-1945, red. opracowanie, wstęp Jerzy gapys (Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – 2014)

Auschwitz i Holocaust – edukacja w szkole i w miejscu pamięci. Praca zbiorowa – red. Piotr Trojański (wyd. Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau) – 2013

Recenzja wydawnicza tekstów złożonych w pracy zbiorowej pod red. A. Bryłki (Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego) – 2013

Recenzja wydawnicza pracy zbiorowej *Słowa w służbie nienawiści* – red. Alicja Bartuś (Wydawca: państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau) – 2013

Recenzja wydawnicza zbioru tekstów *Dziedzictwo i pamięć Września 1939 roku na Mazowszu* – tom: „Niepodległość i Pamięć” – seria Muzeum Niepodległości w Warszawie – 2013.

Recenzje w przewodach doktorskich, habilitacyjnych i profesorskich:

Profesorskie:

Ocena dorobku naukowego, organizacyjnego i dydaktycznego dr hab. Mirosława Golona, profesora nadzwyczajnego w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika, w związku z wnioskiem o nadanie tytułu naukowego profesora – 2013

Habilitacyjne:

Ocena dorobku naukowego (w tym tzw. osiągnięcia naukowego), dydaktycznego oraz organizacyjnego p. dr Elżbiety Rączy – adiunkta w Instytucie Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego i współpracownika Instytutu Pamięci Narodowej -2014

Ocena dorobku naukowego (w tym tzw. osiągnięcia naukowego), dydaktycznego oraz organizacyjnego p. dr Józefa Brynkusa – adiunkta w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie – 2013

Doktorskie:

Recenzja rozprawy doktorskiej p. mgr Grzegorza Krzysztofa Krzeszowskiego

pt. *Wiejskie zespoły folklorystyczne u Pogórzan i Rzeszowiaków 1900 – 1939. Zespoły z Łużnej, Gaci, Haczowa*, Rzeszów 2015 – promotor: prof. dr hab. Andrzej Bonusiak, (Uniwersytet Rzeszowski) – 2015.

Recenzja rozprawy doktorskiej p. mgr Piotra Świątczaka, *Wydział II – polityczny (Abteilung II – Politische Abteilung) w KL Auschwitz 1940 – 1945 (ss. 215)* – promotor: prof. dr hab. Czesław Brzoza (Uniwersytet Jagielloński, Wydział Humanistyczny, Instytut Historii) – 2014.

Recenzja rozprawy doktorskiej p. mgr Matyldy Siwek, *Kraków jako centrum turystyki przyjazdowej w latach 1889-1914* – Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie – 2013

Recenzja rozprawy doktorskiej p. mgr Bogusława Tracza, *Subkultura hipisów oraz jej zwalczanie w Polsce w latach 1967-1975* – Uniwersytet Jagielloński – 2013.

Wypromowani doktoranci (promotorstwo):

15

Członkostwo:

Polskie Towarzystwo Historyczne

Komitet Naukowy przy prezydencie m. Krakowa – wystawa: *Kraków w latach wojny i okupacji 1939-1945* – Muzeum Historyczne m. Krakowa – Lipowa 4.

Delegat Rady Wydziału Humanistycznego – wybory Rady Naukowej i Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej

Członek Sądu Konkursowego (sędzia sprawozdawca) Muzeum PRL w Organizacji (Kraków-Nowa Huta)

